

Eksponeerte havbrukstillatelser

Oppsummert

- Areal er en viktig innsatsfaktor i havbruk, og tilgang til tilstrekkelig areal og gode lokaliteter er en forutsetning for en miljø- og dyrevelferdsmessig god havbruksproduksjon.
- Et tillatelsessystem som stimulerer til at områder som i dag ansees som for eksponert tas i bruk vil bidra til økt teknologiutvikling, vekst og en bedre utnyttelse av arealene langs kysten.

Bakgrunn

I Sjømat Norges arbeid med de ulike aktivitetsområdene har vi delt havbruksaktiviteten inn i tre hovedområder:

1. Tradisjonelt havbruk
 - a. Tradisjonelt kyst- og fjordbasert havbruk på lokaliteter egnet for drift med bruk av tradisjonell merdteknologi.
2. Eksponeerte havbruk
 - a. Eksponeerte lokaliteter innenfor 1 nm av grunnlinjen som ikke er egnet for drift med bruk av tradisjonell merdteknologi.
3. Havbasert havbruk
 - a. Havbruk i åpent hav.
 - b. Tilstrekkelig atskilt fra eksponert havbruk for å hindre smitte mellom kyst- og havbasert havbruk.

Det er en betydelig utvikling i næringen, både i Norge og internasjonalt. En fremtidig regulering av næringen i bør tilrettelegges slik at det norske teknologiske konkurransefortrinnet opprettholdes.

Innenfor 1 nm av grunnlinjen er det arealer som hittil er blitt ansett som for eksponerte til å kunne operere innenfor akseptable HMS-kriterier med tradisjonelle merdsystemer.

Utviklingstillatelsene har resultert i en betydelig teknologiutvikling i norsk havbruksnæring, inkludert løsninger for havbruk i eksponerte farvann. Ordningen har også gitt kompetanseløft og industrielle oppdrag til norske leverandørbedrifter. Dette fremgår bl.a. av Menons evaluering av ordningen, i rapport av 3.3.2021, etter oppdrag av NFD. Gjennom ordningen har selskapene Salmar med Ocean Farm I og Nordlaks med havfarmen, Jostein Albert vist at det er mulig å nyttiggjøre slike lokaliteter.

Dagens allokeringmekanisme for tillatelser i produksjonsområdene tar imidlertid ikke høyde for det betydelig høyere investeringsbehovet havbruksinnretninger beregnet for eksponerte lokaliteter krever. Det mener vi er begrensende for den videre teknologiutviklingen. Dersom nye, eksponerte arealer innenfor grunnlinjen skal kunne tas i bruk, må de betydelige kostnadene og risikoen en slik etablering representerer hensyntas.

Parallelt med utvalgets arbeid pågår det en prosess med å utvikle et regelverk for etablering av havbruk til havs. Dette er forventet ferdigstilt innen utløpet av 2023. For å realisere det betydelige teknologiløftet som en etablering av havbruksvirksomhet til havs er, vil det være behov for en regulering som legger til rette for en mer trinnvis utvikling. Ved å tilrettelegge for eksponerte lokaliteter, vil det kunne gi flere selskap anledning til å opparbeide kompetanse til å ta neste steg ut i havbasert havbruk.

Skal de ambisjonene som er satt for næringen innfris forutsetter det at mer areal stilles til disposisjon for næringen. Et tillatelsessystem tilrettelagt for at også eksponerte lokaliteter tas i bruk vil være ett viktig bidrag til dette.

Sjømat Norge sitt innspill til utvalget

Areal er en svært viktig innsatsfaktor for havbruksnæringen, for å sikre en god miljømessig drift, godt miljø for fisken og for å legge til rette for en videreutvikling av havbruksnæringen.

Et viktig tiltak for tilgjengeliggjøring av areal og samtidig bidra til teknologisk videreutvikling, er å tilrettelegge for at flere teknologier kan tas i bruk innenfor grunnlinjen. I et fremtidig forvaltningsregime betyr det at prisingen av tillatelser bør tilpasses investeringsbehovet.

Sjømat Norge er landsforeningen for fiskeri- og havbruksnæringen. Vi er Norges største sjømatorganisasjon, og dekker hele verdikjeden fra fjord til bord i norsk sjømatnæring. Foreningen representerer over 800 medlemsbedrifter med omtrent 18.000 ansatte innen fiskeindustri, havbruk, fôrproduksjon, biomarin industri, teknologi og service, sjømatrederi og fiskehelse. Blant medlemsbedriftene er både små, lokaleide familiebedrifter og store multinasjonale selskap i sjømatnæringen. Sjømat Norge arbeider for å sikre stabile rammebetingelser for den norske fiskeri- og havbruksnæringen.